

Japonsko 2006

Duben 2007

Místo děje: *Japonsko*

Časové období:

1. 4. 2007 – 30. 4. 2007

zapsal: *Strašlivý Uragán*

Osoby a obsazení: *autor*

s tím fotit. Tak si myslím, že se to dnes moc vydařilo.

Možná vás zajímá, co je to dnes zase za svátek, profesor Vlach se na to ve čtvrtek ptal Hiraishiho a Kobayashiho. Trvalo jim dost dlouho, než si vzpomněli, proč je vlastně v pondělí volno, což mi přijde dost zvláštní. Na druhý pohled to ale už tak zvláštní není, protože je to trochu zmatené. Do roku 1988 se tento den slavil prostě jako narozeniny císaře Hirohita, čili Showy. Po jeho smrti zůstal tento den státním svátkem a začalo se mu říkat *Midori-no-hi*, čili den zeleně, protože císař Showa měl rád kytičky, má se tedy slavit příroda. Letos se ale začne den zeleně říkat čtvrtému květnu, což byl svátek i před tím, do loňského roku se mu říkalo občanský (*Kokumin no kyūjitsu*). Dnešek bude od letoška opět zván Showův, na paměť zmíněného císaře, který, jak si jistě pamatujete z dějepisu, vládl Japonsku i během druhé světové války. Dnes to ale, jak vidno i ze začátku tohoto odstavce, Japonci stejně berou hlavně jako další svátek pro prodloužení zlatého týdne. Tak se totiž říká tomuto týdnu proto, že i třetího, čtvrtého a pátého května jsou svátky.

Pondělí 30. dubna

I dnes bylo pěkné vedro, tak jsem byl rád, že jsem se do toho bazénu dostal, i když jsem si před tím musel zajet ještě něco pořídit do Kanazawy. To teda nevím, jaké tu bude počasí za měsíc, kdesi na západním konci Honšů měli skoro třicet nad nulou. Ještěže zítra zase přijde déšť, ačkoli naštěstí jenom na den.

Úvod

Následující zážitky ze studijně vědeckého pobytu v Japonsku, jsou sice psané k jednotlivým dnům, ale nemělo by jít o klasický deníček. Zde jsou zápisy z dubna roku 2007.

zkusím, nejspíš to bude ta super lesní hakusanská silnice. Odtud jsou fakt ty výhledy krásné, škoda, že mne to nenapadlo dřív, zvlášť na podzim by to zde muselo být pěkné, neboť kolem jsou listnaté lesy. Zvlášť, když se za hřebenem otevrou pohledy do dalšího údolí, které je celé zalesněné a na jehož konci se tyčí kopce s ještě zbylým sněhem. To jsem už minul větší výpravu Japonců, kteří tu nahore zastavili s auty a začali u silnice svačit.

Po silnici dojdu k odbočce k Šišiku, po ní pak jdu ještě asi kilometr k cíli. Přesně podle očekávání je zde pár sjezdovek, upravených zřejmě hlavně pro snowboardy. V dolním patře té hospody jsem si pak všimnul, že tu mají i půjčovnu. Kolem je asfaltka, po níž jezdí vozítka pro turisty. Zřejmě jsou ovládaná kabelem nataženým v zemi, protože v jednom si jakési dítě točilo volantem jak chtělo a s vozítkem to ani nehlo. Dojdu k hospodě, podívám se z plošiny nad ní do údolí, pohled je to opravdu fantastický, škoda jen té viditelnosti, která ukrývá moře do mlžného oparu, i jinak ale ta rýžová políčka tvoří nezapomenutelný pohled. I řeka s ostrůvky vypadá moc pěkně. Z místa pod hospodou mimochodem startují často i paraglidisti.

Zajdu si potom dovnitř na nudle. Nebylo to úplně jednoduché, neboť se sice lístek na jídlo kupoval v automatu, ale obrázky nebo angličtina chyběly. Naštěstí *soba* i *udon* píšou hiraganou a i *kari* katakanou bych pochopil. Vybral jsem si proto nějakou sobu, jenže i tak kdoví, co jsem zmáčknu, protože slečny za pultem se mě i tak ptaly, chci-li sobu nebo udon. Koukal jsem na ně jako tele, než mi došlo, nač se mne ptají. Pak mi to ještě radši jedna z nich donesla ke stolu, i když jinak si proto asi lidé chodí k pultu, když ony vyvolají číslo, jež každý zákazník obdrží po vyřízení objednávky. Ještě že je u toho i miska rýže, den bez rýže, to by snad ani nebylo ono.

Není tu ani tolik lidí, aby se pro mne nenašel stůl u okna. Po jídle si koupím plechovku piva a jdu si s ním sednout dolů na vzduch. Zde si na lavičce užívám siesty. Docela to tu profukuje, ale naštěstí nijak studeně. Cestou zpátky se chci orientačně kouknout, kolik asi stojí ta lanovka, ale nikde jsem nenašel tabuli s cenami, ani pokladnu. Možná se ani nedá jet jenom dolů. Scházím trochu jinou cestou, která je dokonce snad i značená jakýmsi fialovými fáborky sem tam rozvěšenými po stromech. Cestou dolů je ještě jedna vyhlídka, jak se slunce blíží pomalu k obzoru, přece jen se ta viditelnost trochu zlepšuje. Dole pod kopcem si ještě vyfotím kytičky s krásně vybarvenými květy, vynořil jsem se podle očekávání u dolního konce té lanovky, a tak se ještě musím projít do parku ke kolu.

Cestou v jedné boudě vidím ty obří loutky, co je vozili při podzimním hourai festivalu. Asi je tu skladují, bouda je ale otevřená, tak si je každý může prohlédnout. Tady jsou pak ta rýžoviště moc pěkně terasovitá. V parku teď už skoro nikdo není, ještě posedím na trávníku a pojím sušenky, než si zajedu pro trochu suší, s nímž se pak vydám zpátky do JAISTu. Vracím se ve světle zapadajícího slunce. Na jednom místě to vypadá mnohem fotogeničtěji než včera, ale už jsem líný se

Dnešní den se zato docela vydařil, celý byl jasný a teplý. Kolem jedenácté jsem vyrazil na kolo s tím, že se nejprve podívám do Tsurugi do parku a zkusím najít toho seraua, který na mne tehdy koukal během tréninkového závodu, potom jsem měl v úmyslu zamířit do bazénu. Vzal jsem to tentokrát po levém břehu řeky po silničce ve svahu, jejíž proráží i dvěma tunely. Tu na mne z toho tepla padl takový pocit, že bych se mohl místo plavání projet údolím někam dál, protože mi kolojíza přišla k chuti. Plavat konečně mohu i zítra, kdy je volno, protože dnes je svátek.

Přešel jsem řeku a zajel si k obchodu u silnice pro trochu rýže a čokoládovou tyčinku. Venku jsem usoudil, že mě vlastně ani momentálně nezajímá, co je dál v údolí řeky Tedoru, a že bude lepší zůstat u původního plánu. Vůbec nejlepší že bude zajet si do parku, sednout si na lavičku a sníst si rýžový trojúhelníček i čokoládovou tyčinku, pak se uvidí. V parku je docela hodně lidí, doba kolem poledne vylákala je ven, začasté i k pikniku. I pár kvetoucích sakur se ještě najde a vůbec je tu pěkně. Zamknu kolo u parkoviště, protože se mi s ním nechce vláčet do kopce, najdu si lavičku, posvačím a natáhnu se pak na ní na sluníčko.

Ted' mi zase připadá, že nejlepší by bylo tu jen tak ležet, trochu se projít a jet zase zpátky, že nemusím každý den sportovat. Když se takové myšlenky začaly hojněji honit mou hlavou, vzpomněl jsem si, že největším nepřítelem člověka je lenost a že se mi to sluníčko začíná nějak vrážet do hlavy. Vstal jsem tedy a vydal se přece jen do kopce do lesa, nenajde-li se v něm serau.

Žádné zvíře jsem tam pochopitelně nenašel, jen dvojici Japonců, jež na mne z dálky mávali, asi se jim zdálo, že jdu špatnou cestou. Nemohli přirozeně tušit, že mým cílem není někam dojít a že moje cesta tedy nemůže být špatná. Protože to ale opravdu nikam nevedlo a seraua jsem také žádného neviděl, otočil jsem se zpět. Vzal jsem to svahem a došel k pěšině, jež vedla kamsi nahoru. S tím, že to zase chvilku zkusím po ní, vydal jsem se vzhůru. Spatřiv několik turistů klesat proti sobě, vzrostla ve mně zvědavost, kam asi pěšina vede. Stoupal jsem tedy do kopce a pro ti mně tu a tam klesali další turisté, každý měl na sobě rolničku, snad proti divé zvěři, a tak už z dálky bylo poznat, že se blíží další.

Po chvíli jsem usoudil, že ta pěšina musí vést až nahoru na hřeben, po kterém se určitě musí dát dojít k tomu místu, které se nazývá Šišiku a na které vede z Tsurugi lanovka. Nakonec, proč ne, jet tam lanovkou by mi přišlo potupné, ale vyjít tam pěšky není špatný nápad, co na tom, že nemám nic ke svačině a vody jen pomálu. Nahore je beztak hospoda. Po dalším stoupání, Šišiku má necelých šest set metrů, zatímco hladina řeky dole tak kolem sta metrů, se počaly otvírat pohledy do údolí, rozděleného na lesknoucí se vodou zalitá rýžová políčka, což bylo moc pěkné, jen vlivem mlžného oparu nevyfotitelné. Nezabránilo mi to sice, abych to nezkusil, ale nevěřím, že by z toho mohlo něco vzniknout.

Vystoupal jsem takhle až na silnici, což mne trochu nazlobilo, protože pořád nevím, odkud vlastně vede, jinak bych sem nahoru vyjel na kole. Stejně to někdy

Jak jsem se možná zmiňoval při popisu únorového orientáckého tréninku s tím místním klubem, dnes by se měl odehrát zase jeden závod, tentokrát navíc celkem blízko u Kanazawy. A ještě navíc by jej měl pořádat přímo ten spolek při Kanazawské univerzitě. Nedivíte se jistě, že jsem s jistou netrpělivostí čekal na to, kdy mi konečně Tubasa napíše, kdy a kam se mám dostavit, protože během toho tréninku to vypadalo, že s mou účastí počítají. Ve čtvrtek mi však už trpělivost došla a poslal jsem mu mejla s dotazem. V pátek mi však už trpělivost došla, ale tentokrát jsem však již nevěřil, že by prosté poslání mejlu s dotazem mohlo něco vyřešit. Trochu jsem tedy pohledal a pomocí stránek JOA¹ jsem našel stránky toho závodu, z nichž jsem za pomoci překladáče na googlu vyrozuměl přinejmenším to, že se skutečně závod odehrává, neboť našťestí jeho prostor není tak daleko na severu, aby jej zemětřesení z minulé soboty poškodilo. Navíc jsem pochopil i kde a i to, že k tomu místu snad od jedné železniční stanice jezdí autobus. Tou stanicí je Tsubata, v níž se dělí železnice ve směru do Tojamya a Nanaa, které je na poloostrově Noto. Našel jsem si tedy, jak bych se tam s trochou štěstí mohl dostat a poslal jsem tentokrát Tubasovi a na adresu toho závodu mejla v tom smyslu, že podle toho, že jsem nedostal odpověď na předešlé mejly, soudím, že je nejspíš nečetl, případně že mě nedošly jeho odpovědi. Nicméně, že jsem si našel, kde se to asi odehrává, a že se tam stejně pokusím dostat v naději, že se budu moci přidat, ne-li, budu to brát aspoň jako výlet. Kupodivu, ač jsem to už věru nečekal, dnes ráno jsem přece jen dostal odpověď s omluvou, že se mi jí nedostalo dříve a s doporučením, že pojedou-li vlakem v 8:51 z Kanazawy do Kurikary, což je nějaká díra kousek za Tsubatou ve směru k Tojamě, bude tam snad někdo, kdo mne odveze nahoru za nimi.

Po včerejší bouři nezbylo než vzpomínka, ráno bylo teplé a nebýt toho, že sem zjara často vítr nosí písek a prach z Číny, který výrazně snižuje viditelnost, mohl by být velice pěkný den, i takhle však se sluníčko tu a tam prodere hustým ovzduším. Když tedy ráno jedu na kole do Tsurugi na nádraží, neboť ani jaistový autobus v neděli tak časně nejedí, mezi kvetoucími kaméliemi, odkvétajícími ume a sem tam kvetoucí magnólií, z nichž ty růžové jsou opravdu pěkné, zdá se mi, že jaro už opravdu přišlo. Včerejšího večera jsem si navíc všiml hlasitého kvákání žab, o neměně hlasitém zpěvu ranního ptactva ani nemluvě.

V Kurikare skutečně postává jeden z členů v klubu, odváží odtud nejen mne, ale ještě několik budoucích účastníků. Centrum je v nějaké škole v tělocvičně a akce je velice komorní, i mnohé pražské zimní ligy mají vyšší účast. Po vyplnění přihláškového formuláře, kam zase chtěli všechno možné včetně adresy a telefonního čísla, dostanu čipovou kartu, startovní čas před jedenáctou a obálku s řadou

¹Japanese Orienteering Association

japonských letáků. Kromě Tubasy jsem tu prohodil pár slov s Hayatem, který ku podivu závodí a neorganizuje, zdá se, že proto, že ode dneška již není studentem, protože zakončil magisterské studium, vrhnul se do pracovního procesu. Koleno má pořád ještě bolavé.

Samotný závod je v dost zajímavém terénu, aspoň pro našince, pár přeběhů je mezi rýžovými poli, která jsou zrovna zatopená vodou, a tak když jsem vyběhl z lesa na kopec a koukal na ně dolů, zdál se mi pohled na ně opravdu úchvatný. Zajímavý je i pohled na mapu v těch místech, protože tam jsou vrstevnicové čáry naprosto rovné. Les sám však byl naprosto neprůchodný, mísil se v něm cedr s bambusem, při zemi byl hustý prostor nějaké byliny, která tu roste v lese dost hojně, a popadaných kmenů a větví. Místy tu navíc rostou liány, takže by se hodilo chodit sem s mačetou. Pokud je na mapě tmavě zelená barva, což bylo bohužel dost obvyklé, je v těch místech naprosto neprůchodný. Země byla navíc ještě mokrá a mazlavá. Ještě první dvě třetiny, než se na občerstovače vyměnila mapa, byla celkem v pohodě, to jsem si jen jednou spletl cestu a kus jsem se proto zbytečně prodíral pralesem. V té druhé jsem si nejdřív spletl rybníček a navzdory tomu, že další dva běžci poblíž si vypadali celkem jisti, usoudil jsem, že jsem určitě u špatného rybníčku, než jsem u dalšího rybníčku zjistil, že tomu tak nebylo, ztratil jsem už všechny šance, a to jsem ještě na další kontrolu mezi tím bambusem zakufroval, tak jsem byl nakonec asi pátý, i když nevím, jestli to už byly úplně definitivní výsledky. Trochu mě to štve, protože myslím, že jsem tentokrát na nejhůř třetí místo měl.

Po závodě se se mnou dala do řeči nějaká dáma ve středních letech, vyptala se, odkud jsem, co dělám a tak, pak jsem prohodil pár slov i s Hira-san, s níž jsem se před závodem jenom pozdravil. I ona jako Hayato, závodila, podle výsledků v tu chvíli byla třetí, což zní sice hezky, jenže celkem v její kategorii byly čtyři závodnice, z nichž jedna, která také byla před Hira-san, běžela mimo soutěž. Je to dost zvláštní, poněvadž šlo o nejvyšší holčičí kategorii, v té naší klučičí bylo těch závodníků asi dvacet šest, z toho několik také běželo mimo soutěž, ti byli také většinou přede mnou, což není divu, jestli ten terén znali. I Hira-san studia ukončila a zítra jde poprvé do práce. Bydlí teď v Tsubatě, což je kousek odtud.

Pak se jdu ještě nad ta rýžová políčka projít s foťákem, po jednom z nich zrovna jezdí kdosi v malém pásovém traktoru, zabořeném do bahnitě vody. Kolem kuňká spousta žab a zrovna zasvitne i sluníčko. Kontrola nad rýžovými poli, to je opravdu pěkná kompozice. Potom už jen řeknu Tubasovi, že to byl pěkný závod a ať mi pošle mejla s výsledky a hlavně s tím, kdy a kam zase pojedou běhat, jeden z pořadatelů mne zase hodí do Kurikary na nádraží, kde si půl hodinky počkám na vlak. V Kurikaře a třeba ani v Terai přinejmenším o víkendech nikdo zastávky neobsluhuje, což znamená, že ani při vystupování vám nikdo nekontroluje lístek, je tam taková krabice, do které jej máte hodit, je na vás, učiníte-li tak. Vzhledem k tomu, že ani ve vlaku vás nikdo moc nekontroluje, zdá se mi, že by

Úterý 24. dubna

Na japonštině měl dnes ten Rumun Radvan šakuhači, kterou nám jednak nechal ke konci hodiny kolovat, ale hlavně na ni pak zahrál. Ač to byly dost jednoduché melodie, znělo mi to poněkud falešně, ale jinak má ta flétna docela pěkný zvuk. Podle všeho se na to však není lehké naučit hrát. Po hodině jsem si do toho také zkusil fouknout, naponěkolikáté mne navedl do správné pozice a tón se mi vyloudit podařilo. Ale není to opravdu tak snadné. Navíc se nejspíš tón mění podle toho, jak do toho foukáte. Při hraní navíc Radvan tak divně třásl hlavou, což bylo schválně, aby se chvěl tón. Pro neznalé, jde prostě o dutý tlustý bambus, v němž jsou z horní strany čtyři a z dolní strany jeden prstový otvor.

Pátek 27. dubna

Ach jo, dneska je sice zase krásně, ale na zítřek předpovídají déšť a mraky, a to navzdory tomu, že podle předpovědí ze začátku týdne mělo být hezky i zítra. Počasí si nakonec asi přece jen uvědomilo, že bude víkend. Cestou do kanceláře jsem viděl malou ještěrku, šplhala se proti mě po schodech, vždycky se tak nahřála na prosluněném stupni, rozhlédla se a proskočila stínem na další stupeň.

V novinách jsem zase narazil na jeden článek na doplnění, aby to nevypadalo moc černobíle: Coercion seen in brothels for Occupation.

Sobota 28. dubna

Podle předpokladu dnešní počasí není nijak valné, sice přšelo jen ráno, ale zatáženo bylo celý den. Ráno jsem se byl proběhnout náhradou za čtvrteční lenost, jinak se mi nikam ani nechtělo. Jen navečer, když se přece jen obloha začala čistit, jsem vylezl na kolo a sjel dolů pod kopec, kde jsem dopoledne viděl na zalitých rýžových políčkách volavky. Takhle je tam potkávám dost často, když chodím běhat, stejně tak i luňáky hnědé. Připadá mi, že to, že kolem nich běžím, jim nijak nevadí a přiblížím se tak k nim i celkem blízko. Ptáci však mají zřejmě nějaký zvláštní instinkt k vyzozorování toho, že se k nim někdo blíží s foťákem, a tak samozřejmě hned uletěli. No, nic, přiblížil se západ slunce, a tak jsem si aspoň udělal pár fotek slunce nad obzorem. I když z toho stejně asi nic nebude, poněvadž jsem to bral, když bylo ještě celkem vysoko. Problém totiž je, že ještě vysoko nad obzorem zaleze obvykle slunce do mlžného oparu, přes něj sice občas prosvitne jeho rudý kotouč, ale jinak to není nic moc.

Neděle 29. dubna

sešli na zastávce JAISTového autobusu, odkud si nás odvezli do Tatsunokuchi. Já, Josef a ještě nějaký Vietnamec, jsme jeli s Jamamotem.

Na místě si nás pak jako obvykle označovali, tentokrát jsme dostali modré a červené kravaty. Když se sem sjeli všichni, vyrazili jsme pod vedením jednoho člena TIFA, třímajícího v ruce tyč s cedulí, dolů k polím, došli jsme tak ke třem polím osázeným řepkou, které se prý japonsky říká *nanohana*, nikdy mne nenapadlo, že řepka vlastně zjara tak pěkně voní a že se k ní slétá tolik včel. Některé byly fakt velké, skoro jako horní půlka palce. Pak jsme tedy chodili mezi květy po upravených cestičkách, nevím, jestli je udělali speciálně k tomuto účelu, ale byly dokonce podloženy nějakým plechem. Spousta lidí si ty květy trhala a stříhalo, včetně Josefa a kromě mne, protože mě takové věci moc neberou. Mimoto jsme se pochopitelně několikrát museli nechat hromadně vyfotit v té žluté barvě. Trochu jsem litoval, že jsem vzhledem k nevalným světelným podmínkám nechal foťák na pokoji, protože to s tou žlutou vypadalo docela pěkně.

Když už nebylo co trhat, šli jsme zpátky k budově místního úřadu v Tatsunokuchi, kde bylo i víc místních lidí. Podívali jsme se tu, jak v nějakém malém lisu lisovali olej ze zrníček a dostali jsme zde miskou polévky, vepřové s miso, Jamamoto ji snad nazýval *tandži* a miskou rýže, do které bylo něco zamíchané. Seděli jsme s tím na zemi, přičemž u nás seděl ještě jeden Japonec, i když už si nepamatuji jak se jmenoval, jenom vím, že vystudoval lékárnictví v Nagoji a má IQ 113, podle svých slov. Taky byl několikrát v Německu a rád poslouchá Dvořáka. Opět mi pochválil, jak mi to jde s hůlkami. No, to teda musím mít opravdu zvláštní styl, když si toho každý všimne.

Po jídle si vystojíme frontu na umytí nádobí. Měla asi dvacet metrů, její konec byl na korbě auta, kde pouštěli do dřezu vodu z kanystrů, špinavou vodu pak proháněli několika nádobami s hadry a jinými filtry, takto pročištěnou vodu teprve pouštěli do kanálu. Čímž zřejmě chtěli demonstrovat, že ani do kanálu by člověk neměl pouštět svinstvo, neboť odtud se dostane voda do řeky, odkud opět do umyvadel v domácnostech. Měli k tomu i pěkný obrázek s baráčkem a takto naznačeným koloběhem, jehož počátek byl u pána, myjícího si auto. Při tom po očku sledujeme, jak se opodál předvádí postupně několik skupinek tancujících holčiček. Potom jsme už pomalu jeli zpátky, ještě i zaplavat jsem si zašel.

Myslím, že to bylo dneska zajímavé, protože posezení pod rozkvetlými sakurami, to dělá kdekdo, ale oslavovat kvetoucí řepku, to se aspoň u nás asi tak často nevidí, přitom nám jí tam roste určitě mnohem víc. Ve zprávách pak na závěr ukazovali, že někde na jihu jim už tady dozrávají třešně. Vypadalo to spíš jako skleník, do kterého pouštěli dnes za tři tisíce dvě stě jenů, za něž tam mohl návštěvník dvacet minut sníst, co zvládl. Od zítřka to prý již bude tři tisíce osm set jenů za dvacet minut, dnes to bylo levnější, poněvadž to byl první den. No, tě pic, vzpomeňte si na to, až se takhle zastavíte u nás někde u cesty, vylezete na třešně a začnete se cpát.

nebylo obtížné neplatit vůbec, kdyby jel člověk třeba z Kurikary do Terai. Což však nepíšu proto, abych k tomu někoho nabádal nebo to někomu doporučoval a tím méně, že bych měl něco podobného v úmyslu. Chtěl jsem tím jen znovu naznačit, jakou důvěru má zde nejen železniční společnost ke svým zákazníkům. Podobnou důvěru projeví tím, že nechám věci na lavičce v čekárně a jdu se projít k nedalekému chrámu, vypadá moc pěkně.

V Tsurugi se pak jenom stavím pro trochu suší a jedu zpátky do JAISTu, sakury kolem už opravdu raší, za týden budou dojísta v plném květu.

Pondělí 2. dubna

Tak dneska za mnou přiletí na pár dní maminka, z čehož mám samozřejmě radost, ráno mne hodil Hiraishi na nádraží do Komatsu, odkud jsem si pro ni dojel na letiště vlakem. Navzdory všem jejím obavám přijela v pořádku. Hotel máme bohužel v Ósace a nikoli v Kjótu, neboť tam už ani měsíc předem neměli nikde volno, není divu, když právě na začátku dubna zde obvykle rozkvétají sakury. Bližší okolí hotelu jsme našli docela rychle, ale pak jsme postávali u parku, u něž měl stát a koukali okolo, až jsem se musel zeptat nějakých domorodců, kteří mi ukázali na budovu opodál. Zaregistrovat se zde sice již můžeme, můžu i zaplatit, ale ubytovat se budeme muset až po čtvrté, protože nyní samozřejmě nemají ještě pokoj připravený. Naším úmyslem beztak bylo hlavně si tu odložit batohy.

Vydali jsme se tedy zatím projít k Ósackému hradu. Sakury jsou opravdu v již téměř plném květu, a tak to tu vypadá krásně, pokažené je to jen nedostatečnou viditelností, protože se nad námi stále drží prach a písek z Číny. Ósacký hrad je novodobá betonová replika původního hradu, který byl po druhé světové válce zničený. Hradby jsou však stejně vystavěné z kamení. Projdeme se parkem, kde se spousta Japonců věnuje *ohanami*, čili *cherry-blossom viewing party*, čili *dýchánkem s koukáním se na květy třešní*. Není se jim co divit, protože ty sakury kvetou fakt pěkně. Projdeme se potom dále do vnitřní části hradu směrem k věži, vypadající velmi výstavně. Dá se sice vylézt nahoru, ale při dnešní viditelnosti by to asi nestálo zato. Své produkci se tu věnuje jakýsi kouzelník. Poté objdeme vodní příkop a projdeme do parku *of memorable trees*, což je park malých zařezávaných stromků *ume*, jsou už samozřejmě odkvetlé a namnoze se již z květů začaly klubat plody, nicméně ani tyto se nejspíš dozrání nedožijí, neboť jejich větve budou asi nemilosrdně ostříhány.

Pomalou objdeme hrad z druhé strany dalším parkem, až se vynoříme zpět u hlavního vstupu. Zde se rozhodneme, že v pět hodin je ještě příliš brzy na návrat do hotelu a jedeme se tedy podívat ještě do nákupní čtvrti Minami, kde jsme sice měli původně v úmyslu zajít si do nějaké kavárny, kromě porozhlédnutí se okolo, ale nakonec z toho sešlo, jenom jsem si koupil další objektiv, filtry a filmy a jeli jsme do hotelu.

Úterý 3. dubna

Dnes jsme se vydali do Kjóta, cesta z hotelu do Kjóta na nádraží trvala asi hodinu, vlak sám to stihnul asi za půl hodiny. V Kjótu jsou dle očekávání mraky turistů, poznáme to už při čekání na autobus číslo sto, který nás doveze ke Ginkaku-ji, protože se dostaneme až do druhého, taková je tu fronta. Město je navíc dost ucpané, a tak i tato cesta trvá docela dlouho. Zde to však vypadá opravdu moc pěkně. Vzduch se od včerejška přece jen vyčistil, sice je stále oblačno, ale viditelnost je lepší a i mraky se postupně rozpouštějí, a tak odpoledne je už i dost světla. V zahradě kolem Ginkaku-ji toho vlastně ani tolik nekvete, tentokrát se podíváme i dovnitř, což je ještě o tisícovku dražší, zato jsou tam pěkně pomalované paravány, v jedné místnosti pak soška Buddhy a zakladatele chrámu, šoguna Jošimasy. Za dalších tisíc jenů bychom mohli vidět ještě více pomalovaných paravánů, tentokrát by byli autoři poněkud mladší, ale o tom jsme již usoudili, že se bez toho obejdeme. Místo toho se tedy projdeme zahradou, která, ač vlastně nekvete o tolik víc, než tehdy v prosinci, vypadá moc pěkně.

Koukneme se na suvenýry a vydáme se stezkou filozofů, ta vypadá opravdu pěkně a pochopitelně ji kromě nás obdivuje i spousta dalších turistů. Sakury sklánějící se nad kanál jsou však v nejlepší kondici, a tak to stojí za to. Jen to sluníčko zlobí a většinou je schované za mraky. Pomalu tak dojdeme k Eikan-dó, který je dalším bodem našeho programu, i tento chrám jsem již viděl v prosinci, ale je tak pěkný, že stojí za to podívat se do něj i podruhé. Podíváme se od pagody na město, projdeme se zahradou, v níž je spousta javorů, a tak nejvhodnější dobou pro návštěvu by byl asi říjen či listopad. Sejdeme potom k stolcům u rybníčku s kachničkami a malou šintoistickou svatyní na ostrůvku, u nich se zastavíme na čaj, kromě matchy v miskách dostaneme dva sladké koláčky s náplní z červených fazolí a konvičku normálního zeleného čaje.

Chvilku posedíme a přejdeme do dalšího chrámu vedle, tedy Nanzen-ji. První, co nás zaujme, je mohutná brána. Nanzen-ji je hlavním chrámem zenbuddhistické školy Rinzaishu-Nanzenji. Už roku 1264 zde císař Kameyama postavil vilu Zenrinjiden, protože právě toto místo si oblíbil pro jeho přírodní krásy. Roku 1292 změnil vilu v zenový chrám. Současné budovy prý pocházejí z přestavby období Momoyama (1570-1600). Na tu věž si vylezeme nahoru, schody jsou však velmi úzké a strmé, a tak musíme na jednom místě počkat, než sejdou dlouhá fronta turistů shora. Rozhled je odtud však pěkný, zde je kolem sakur dost. Potom se projdeme pod akvaduktem a pokračujeme k nedaleké svatyni v prostřed lesa v údolí mezi kopci. Poblíž ní je vodopád a vypadá to tu vůbec moc pěkně, navíc sem moc lidí nechodí. Maminka si tu na chvíli sedne na nějaký kámen, když sem zrovna vystoupá jakási Japonka, jež mne hned začne upozorňovat, že bych měl mamince půjčit svou fotobrašnu, aby si na ni mohla sednout a nenastydla se. To je však pochopitelně jen náš výklad situace, protože to prostě vypadalo tak, že střídavě ukazovala na tu fotobrašnu, přičemž jsem zaregistroval slovo *kaban*, čili *taška*, a

ně na přivítanou, kdyby se ta cena rozpočítala jen mezi nás čtyři ostatní, tak by to dávalo větší smysl. I tak mi ale přijde zvláštní, že už po druhé by měla ta cena vyjít takhle v celých tisících. Nemůže mne nenapadnout, že zde došlo k zaokrouhlení neznámým směrem. Venku se pak rozdělíme, Hiraishi jde zase domů, Kobajaši a dva noví studenti chtějí zajít ještě na nudle, Saiko a ostatní jedou do JAISTu, poněvadž mám docela hlad, jdu s Kobajašim a těmi dvěma studenty také na nudle, přesto, že to znamená, že nestihneme poslední autobus z Tsurugi do JAISTu.

Projdeme se kolem a zajdeme do nějaké nudlárně. Není tak špatná, jakkoli čínské nudle dvakrát nemusím, ale už jsem je měl naposled před několika měsíci. Potom dojdeme pěšky na vlak, podřimující dojedeme do Tsurugi, kde si už musíme vzít taxíka, stojí kousek od nádraží. Cena do JAISTu za auto byla 1830 jenů, což jsem tak čekal.

Sobota 21. dubna

Celý den je zataženo, i když neprší, před obědem jsem si byl doběhat kilometry, odpoledne jsem si zajel do Kanazawy doplnit vandrácovou výbavu, jelikož zlatý týden se blíží. Původně jsem si myslel, že potřebuji už jenom karimatku a ešusy, ale na místě jsem si uvědomil, že skládací hůlky na jídlo potřebuji také velmi nutně, k tomu ještě že nutně potřebuji čelovku a neméně nutně kalhoty, protože jedny pumpky jsou do přírody přece jen málo. S tou čelovkou je sice fakt, že jsem si na začátku dubna vybral jako dárek v hotelu mačkáci baterku, ale úplně jí nevěřím. A k tomu že nutně potřebuji dvouvrstvý kalíšek na čaj s pokličkou a sítkem na míru, takže jsem tam zase nechal dohromady asi dvacet tisíc. Prodáváč mi pak u pokladny začal vysvětlovat, že ta baterka má jen dvě diody a že je tedy slabá, jestli o tom vím. Naznačoval jsem, že přece nejsem hloupý a vidím, že má jenom dvě diody a že tabulku s technickými parametry jsem taky pochopil. To se mi na ní právě líbilo, že je mrňavá a váží jenom třicet gramů. Přesto si ale přivolal mladého prodáváče, který uměl trochu anglicky a ten mi řekl anglicky to, co jsem z té gestikulace také pochopil. To by mě zajímalo, proč tedy prodávají baterku, kterou pak zákazníkovi rozmlouvají?

Neděle 22. dubna

Navzdory předpovědi začalo pršet až asi ve tři odpoledne, a tak se dnes přece jen odehrála v Tatsunokuchi slavnost řepkových květů města Nomi⁶ Protože jsem se nějak nekouknul, co znamená anglicky *rape*⁷, netušil jsem, jaké květy by se měly oslavovat, tak to pak pro mne bylo překvapení. V deset patnáct jsem se tedy zase

⁶Anglicky je to *TIFA Rape Blossoms Festival in NOMI*.

⁷Kromě znásilnění.

nic jsem nedostal, ani mi nic neřekl, až jsem se musel dnes v pět, když už bych šel jinak běhat, zeptat Kobayashiho⁵. Před šestou jsme tedy vyrazili autobusem do Tsurugi, odkud do Kanazawy, ostatní se samozřejmě bavili jenom mezi sebou japonsky. Hiraishi už jel do Kanazawy dřív, takže jsme se s ním potkali až před tím barem. K němu jsme šli z Nomachi pěšky, ten bar byl v centru poblíž těch největších obchoďáků.

Byl docela zajímavý, usedli jsme k jednomu stolu. Vzhledem k tomu, že se většinou pochopitelně ti Japonci bavili mezi sebou japonsky, ani se mi ti noví studenti nepředstavili, a tak je vlastně stále neznám. Ačkoli, stejně bych si jejich jména nezapamatoval. Jenom Saiko seděl vedle mne a trochu se mnou konverzoval a hlavně mi objednával pití, jinak bych toho samozřejmě nebyl z toho japonského papíru schopen. Po pivu to bylo postupně několik druhů šóču s ledem, některé nebyly špatné. Mimoto nám nosili jídlo, ale nebylo ho nijak moc, pochopitelně syrové ryby, pak nějaký slaný koláč, nato jakýsi masový závitok a kousky zřejmě syrové sušené šunky, kdy jsme si o jednotlivé, neboť nestejně kousky, stříhali, protože to prý je děsně drahé. Nestejně byly proto, že k porcování jsme měli samozřejmě k dispozici jenom hůlky. A na závěr přinesli ještě moučník, který nedokáži popsat. Ale nejzajímavější rozhodně bylo, když přinesli na míse syrovou rybu, pak ten číšník vyndal sprej velký asi jako šlehačka s velkou trubicí na stříkání. Z něj však nestříkala šlehačka, ale plamen jako z autogenu, kterým tu rybu shora trochu opekl. Je to ještě lepší atrakce, než zmrzlina, kterou před vámi opečou u nás v čínské restauraci.

Konečně mě přišlo zajímavé koukat se okolo, poněvadž to byl takový zřejmě normální japonský bar. Zvláště naproti bylo na co koukat, poněvadž se tam postupně sesedlo asi pět holek, k nim teda pak přisedli i tři kluci, ale to už mi tak zajímavé nepřišlo. Byla tam jinak hromada číšníků a servírek, kteří po sobě pořád cosi pořvávali, vzhledem k tomu, že to bylo dost často hned po objednávkě, nejspíš to s ní obvykle souviselo. Bylo tam teda taky dost zakouřeno. Když jsem přišli, měli jsme taky před sebou každý papír, zřejmě byl místo označení rezervace, protože na něm byl nahoře japonský název JAISTu a pod tím další nápis, který začínal kanji pro Hiraishi, úplně dole pak ještě dnešní datum, ale nic víc jsem z toho nepochopil. Byl tam, pravda, i anglický nápis, ale jeho smysl mi zůstává i nadále utajen, konečně, moje angličtina není tak dobrá, vyznáte-li se v ní kdo lépe, snad jej pochopíte: „A valley and a person's wave are raked in the building to the center of Katamachi and our called store, and a reason has it come, and appreciates it.” Mě osobně připadá, že to musel psát někdo dost pod parou.

Když vylézáme ven, oznámí mi potajmu Saiko, že mu mám pak dát pět tisíc jenů. Přiznávám se, že mi to tentokrát připadá poněkud neadekvátní výkonu, ale možná že to ti, kdo sem přišli se začátkem dubna, neplatili, protože to bylo pro

⁵I když jestli mi Saiko něco poslal, o čemž pochybuji, mohlo se to ztratit, protože Artax je poslední dobou víc mrtvý než živý, až jsem si radši změnil primární mejlový server za katedrální.

na maminku.

Potom už konečně vlezeme i přímo do hlavních budov chrámu, které se jmenují Hojo. Jednak jsou zde tygři namalované na paravanech, jeden z nich vypadá, jako by měl vole, hlavně však krásná zenová zahrada, v níž hodne je využito bílého písku a kamene. Nejhezčí scenerie se nabízí asi při pohledu oknem na vodopád z čajové mísnosti, do níž se však může pouze, dáte-li si v ní i čaj.

Ven se dostaneme asi ve čtyři, a to už nemá cenu kam jinam chodit, udělal se ale opravdu slunečný večer. Projdeme se tedy k zastávce autobusu číslo 100, cestou jsme viděli spoustu mladých žen v kimonech, můžeme se jen dohadovat, co měly za lubem. Také si všímáme kanálu a muzea kanálu k jezeru Biwa, nevíme, kam tady ten kanál vedl. Vedly z něj velmi široké koleje, snad na tahání lodí. Nyní je zde vodotrysk a jezdí sem lodičky. Jenže na zastávce je hrozně dlouhá fronta a autobusy jezdí jen zřídka, a tak to nakonec nevydržíme a jdeme ještě dál na metro. Odtud se svezeme jen jednu stanicí a pak přestoupíme na linku keihan, což je zase jiná vlaková linka do Ósaky. Tam jedeme tentokrát docela dlouho, protože neznalí poměrů nastoupíme do couráku, a tak nás samozřejmě hned dva jiné vlaky předjedou. Nakonec stejně přestoupíme na další vlak, který se nás snažil předjet.

Hned u stanice si pak zajdeme do jedné restaurace na jídlo. Bylo to trochu napínavé, protože neměli ani anglické menu a ani anglicky mluvící obsluhu, a tak jsme si objednali jídlo, co jsme viděli venku za výlohou a pak i na jídelníčku. Dopadlo to ale docela dobře. Potom už jsme šli do hotelu, kde jsme byli asi v osm.

Středa 4. dubna

Dnes jsme vyrazili do Nary, usoudili jsme, že nejlepší je vydat se tam vlakovou tratí *kintetsu*, jejíž stanice je asi dvě stanice metrem odtud. Je to taková lokálka, která tam jezdí asi půl hodiny, skoro ke konci trati jsme museli přestoupit do jiného vagonu, neboť ten náš se chystali odpojit. Počasí je dneska dost chladné, zrána bylo i slunečno, ale jinak se střídá po celý den oblačno se sluncem a místy i prší. Ze stanice jsme se vydali nejprve k chrámu Kófuku-ji. Ten sem byl roku 710 přesunut z Kjóta rodinou Fujiwara, z původního sta sedmdesáti pěti budov zbylo zde již jen asi tucet. mezi nimi jsou i dvě pagody, tři a pětipatrová, ta druhá jmenovaná je přitom druhá největší v Japonsku, jen o pár centimetrů nižší než ta, která je v Kjótu v chrámu Tó-ji.

Zde jsme také poprvé viděli jelínky, kteří se stali i symbolem města Nary, neboť narském parku jich žije na patnáct set a všichni jsou velmi přítulní. Do konce tu u stánků prodávají i keksíky, kterými je pak mohou návštěvníci krmit. Pochopitelně ani my neodoláme a každý si po balíček koupíme, jelínkům opravdu chutnají. Parkem projdeme kolem muzea k jakési svatyni se sakurou, jež se nad ní sklání, vypadá velmi pěkně. Odtud pak pokračujeme k jedné z hlavních atrakcí, totiž chrámu Tódai-ji. Jeho hlavní budova, tedy *Daibutsu-den* je největší dřevěnou

budovou na světě, a to dosahuje pouze dvou třetin velikosti originálu, současná verze pochází z roku 1709. K chrámu vede navíc i obrovská brána, v jejíž bocích se skrývají dva božští generálové, věru hroziví ve své velikosti a výrazu. Uvnitř Daibutsu-den pak stojí obrovský, šestnáctimetrový Buddha, kolem pak jen o málo menší sochy dalších bohů. Velká socha prý představuje Dainichi Buddhu, který prý předcházela všem světům a jejich Buddhům. Je tvořen čtyřmi sty třiceti sedmi tunami bronzu a sto třiceti kilogramy stříbra. Zajímavé je, že uvnitř se sice může fotit, ale nesmí se tu používat stativy, což tedy stejně většinou běžných smrtelníků zabránilo udělat jakkoli dobré fotky. Včetně mne, ačkoli jen proto, že jsem přešel na stovkový film.

Po pravé straně od vchodu je spousta stánků se štěstíčky a kouzly v talismanech. Za Buddhou je pak v jednom dřevěném sloupu velká díra, kterou se zrovna snaží proplazit nějaká holka. Kdybych už tehdy věděl, že ta díra má velikost nosní dírky místního velkého Buddha a že kdo se jí zvládne proplazit, má podle místní pověry osvícení v kapse, jistě bych neodolal, nečinilo by mi to myslím větších problémů. Z druhé strany jsou pak modely původního vzhledu chrámu.

Když vylezeme ven, chceme se nasvačit, ale protože nemám nic k pití, jdeme nejprve najít místo, kde by se dalo sehnat. Nakonec skončíme u jakéhosi stánku, kde mají i teplý čaj v plechové lahvi, vedle je záchod a parkoviště. Zvedl se zrovna vítr a dává se i do deště, je tedy dosti zima, přeháňka našťestí netrvá moc dlouho, a tak se zase můžeme vydat do parku mezi jelínky. Projdeme zase tou obrovskou bránou a vydáme se za ní do kopce. Cestou uhneme z cesty do lesa, opodál kvetou sakury a pod nimi postává pár jelínků. Jeden pán tu stojí se stativem ve zřejmé snaze scenerii si vyfotit, dokonce směrem k jelínkům hází kamínek, snad aby se někam pohnuli, jenom nevím, v jakém směru to má být, na každý pád to na ně nezapůsobí.

Nahoře dojdeme k dalším budovám, je tu několik svatyní i chrámů, jeden z nich má pěknou terasu s rozhledem na Naru. My nejprve dojdeme k Sangatsudó, v němž jsou prý vystavené nějaké sochy, jinak se jedná o nejstarší budovu z celého komplexu Tódai-ji. Chrám s terasou je pak Nigatsudó. Vyjdeme nahoru k terase, pomalu se zase dělá na chvilku hezky, a tak nakonec chytnu i sluníčko. Vedle toho chrámu jsou prý v další budově stolky a volný teplý čaj, jak mi hlásí maminka, která tam předtím šla hledat toalety. Protože se však zrovna na chvilku rozsvítilo, nechce se mi hned zalézt pod střechu, proto si to jdu ještě kolem oběhat. Zajímavý mi přijde pohled na malou svatyni ve svahu pod tím chrámem. Nahoru pak vede schodiště zakryté dřevěnou střechem a sloupovím. Posedíme potom u šálku čaje, k čemuž posloucháme mnišské zpěvy, zřejmě z jakéhosi dobře ukrytého reproduktoru.

Poté se vydáme směrem ke svatyni Kasuga Taisha. Mineme při tom místo s větší koncentrací obchodů a hospod, nad cestou je zde oplocená část svahu, jde čistě o zatavněnou plochu, za vstup do ní se platí mírné vstupné. Usoudili jsme

V neděli tu zase bylo zemětřesení, lépe řečeno ono bylo na východ odtud u druhého moře a bylo slabší než to iřikawské, i tak jsme jej zde však jemně pocítili. V jakémsi městečku nedaleko epicentra se zřítil kus zdi, na čemž by nebylo nic překvapivého ani zajímavého, nicméně šlo o asi čtyři sta let starou kamennou zeď, z níž se zřítil právě jen ten kus, který v ní nedávno zrekonstruovali. Jak vidno, stavebnické umění upadá i zde v Japonsku. Hiraishi taky včera říkal, že podle něj se frekvence takovýchle otřesů v posledních pěti letech zvyšuje. Je teda fakt, že podle stránek JMA je každý den zaznamenán nejméně jeden otřes, i když většina z nich je sotva znatelných.

Už nám zase začala japonština, vlastně začala už minulý týden, ale to i kdybych to mohl stihnout, neměl jsem nejmenší touhy se tam vypravit. A taky se sem včera z Kjóta přemístil pan profesor Vlach, který tu tentokrát bude až do konce června. A ti dravci, co tu všude létají jsou nejspíš opravdu luňáci hnědí, v neděli, když jsem jel na kole zpátky od bazénu, viděl jsem jich zase několik na poli, tentokrát dost zblízka, ani jim nevadil traktůrek, který po tom poli popojížděl. Jenže pořád to nebylo dost blízko a nejdelší objektiv jsem nechal doma. Mimoto jsem včera při dobíhání koukal z několika metrů na volavky, těch je tu taky hodně. Budu si je muset zkusit vyfotit, poněvadž nedávno jsem si na jednom fotografickém serveru přečetl o focení volavek, což mě k tomu opravdu nalákalo. Hloupé je, že zvířata, volavky nevyjímaje, dokáží vytušit, jestli se na ně koukáte jen tak nebo s úmyslem je vyfotit, a v tom druhém případě se drží dál a v nehloupější okamžik se pohnou ještě dál.

Čtvrtek 19. dubna

Nic zvláštního se neděje, ale včera jsem si zašel pro hotové fotky. Trochu mě, pravda, překvapilo, o kolik je tu dražší zpracování diáků, za těch pět filmů jsem zaplatil skoro dvacet tisíc, tak mi poprvé přišlo na mysl, že digitální focení může být opravdu občas levnější než filmové, takhle by se mi ta digitální zrcadlovka, která je mým aktuálním favoritem, zaplatila už jen asi po pětadvaceti diafilmech, i když je fakt, že v Čechách by to trvalo výrazně déle, protože foťáky jsou tam dražší, zatímco zpracování filmů levnější. Ale jinak se mi moc líbí, že teď můžu stát u okna a koukat se lupou přímo na originál. To vy sice nemůžete, ale na Na web jsem vám to už dal. Nové jsou filmy 115, 116, 117, 118, 119. Jen doufám, že mne za všechny ty sakury nebudete proklínat.

Pátek 20. dubna

Dnes večer byl večírek na přivítanou těch nových studentů, Saiko mi o něm říkal už začátkem týdne s tím, že mi pak další detaily pošle koncem týdne mejlem, ale

po Kansai. Ráno se ještě proběhl v parku, potom se podíval na farmu, zeptal se, kolik stojí některé druhy zeleniny, i na traktoru zapózoval. Nakonec si pak zahrál baseball na nějaké střední škole² a vůbec se choval tak dojemně lidově, televize si tohle všechno pochopitelně nemohla nechat pro sebe.

Tohle bylo celkem idylické, zato v parlamentu měli rušno, jak se můžete sami dočíst: Constitution referendum bill clears Lower House. Vláda se rozhodla protlačit dolní komorou zákon o referendu ke změně ústavy. Opozice byla sice zarytá a hlasitě proti, nic jí to však nepomohlo. Neznamená to však, že se ta ústava bude měnit, nebo že referendum bude za měsíc. Jednak to ještě musí projít horní komorou. A i pak to referendum bude až v dané lhůtě poté, co vláda předloží tu změnu ústavy. K schválení té změny je tu totiž potřeba souhlasu dvou třetin obou komor parlamentu a ještě schválení v referendu, jestli to dobře chápu, tak do teď však žádný zákon o referendu pro tyhle případy neměli a opozici se i tohle zdálo uspěchané. Dlouhodobým cílem LDP, k němuž i tímto krokem směřuje, je pochopitelně změna článku, který zakazuje Japonsku mít armádu a posílat své obranné složky do zahraničních misí. Změna navrhovaná LDP by ale stejně fakticky byla minimální, jenom by přiblížila ústavu skutečnosti, protože Japonsko armádu má, teď už dokonce i ministerstvo obrany, navíc své vojáky do zahraničních misí posílá, i když vyjímečně. Nedávno si dokonce pořídili nové rakety patriot pro ochranu Tokija, i když i to byla novinka, poněvadž ačkoli rakety patriot už na japonských ostrovech byly i dřív, jenom je tu vždycky měli Američani.

No, ale ten nejlepší článek o dohazovačkách, které chodí navštěvovat neprovdané dívky a ukazují jim fotky mládenců na ženění, se bohužel na internet nedostal. Bylo to i obecně o boji proti snižující se porodnosti, zajímavé byly zmínky o tom, že Sofbank hodlá svým zaměstnancům a zaměstnankyním³ platit za každé narozené dítě jednorázový příspěvek a i jiná společnost hodlá umožnit rodičům malých dětí jednak zkrácený úvazek a jednak dva dny v týdnu pracovat doma, protože by nerada, aby je matky opustili nadobro jen proto, že si pořídí dítě, naopak by chtěla, aby se k nim zase vrátily. Na závěr se to zase vrátilo k dohazovačkám, jednu dvacetitřiletou Japonku zrovna jedna dohazovačka přesvědčovala o výhodné partii a nechala jí fotku. Slečna však skončila s tím, že jí ten pán na fotce připadá už nějak starý, nejspíš mu bude lehce přes třicet⁴ a že se vlastně ještě nechce vdávat. Nikdy by mne nenapadlo, že slečna, které jsou dvacet tři roky, bude potřebovat dohazovačku, ale jiný kraj, jiný mrav.

Úterý 17. dubna

²Moc mu to teda nešlo...

³V angličtině bohužel člověk nepozná rod, tak vlastně nevím, jestli se to vztahovalo na obě pohlaví, jinak by to snad zdůraznili.

⁴Už jsem tušil, že mám život za sebou, ale když to člověk vidí černé na bílém, tak se s tím už nedá nic dělat, zítra asi nepůjdu plavat, ale zajedu si do Kanazawy pro fajfku a pořádné papučky.

nakonec, že nejpravděpodobnější je, že hodnotné na té ploše je to, že do ní nemají přístup jelínci, z čehož plyne, že tráva je zde nevyžraná a čistá, vhodná tak pro piknik, nejspíš ještě s výhledem na město. V jednom obchodě si zde také koupíme jelenicové hadříky, je pěkné, že jelínci ani po smrti nepřijdou nazmar. Odtud to už není daleko. Kasuga Taisha vypadá moc zajímavě, hlavně proto, že jsou kolem ní rozestavěné mraky těch kamenných lamp. Pochází prý z osmého století, ale až do konce devatenáctého století ji podle šintoistické tradice každých dvacet let zbourali a postavili znovu.

Odtud zamíříme již z parku ven, sejdemě tedy z kopce, kde se dostaneme už mimo cesty k silnici. V lese jsme mimochodem potkali pána, který měl na stromě zavěšené zrcátko a holil se. Bohužel se znovu zatáhlo a dává se do deště, na chvíli se ještě schováme v altánku v prostředí rybníku, když to vypadá, že na chvíli přestalo, vydáme se dál. Pochopitelně se dešť znovu spouští, unikneme mu až v zastřešené nákupní ulici. Když už jsme tu, dojdeme se tu najíst, porce sice nebyly velké, ale vařili dobře. I pak ještě venku prší, ale našťastí druhý konec zastřešené nákupní ulice ústí u vstupu do vlakové stanice. Celkově se nám Nara líbila, to že je spousta těch památek v tom parku s jelínky, je fakt pěkné, zvlášť teď na jaře, i když na podzim to tu také musí vypadat pěkně.

Vystoupíme až na konečné a jdeme se ještě projít po obchodní čtvrti Minami, je tu velmi živo, když si nakoupím, co jsem potřeboval, zajdeme si ještě do jedné kavárny na kafe, kakao a hlavně dortíky, které jsou moc dobré. Odtud už jedeme zpátky do hotelu.

Čtvrtek 5. dubna

Dnes jsme se vypravili znovu do Kjóta, rovnou jsme tam jeli tou Keihan vlakovou tratí z nedaleké stanice Temmabashi. Počasí se dnes nakonec celkem vydařilo, ačkoli sem tam byly mraky, většinou svítlo sluníčko, asi to bude tím, že jsem konečně nezapomněl na pokoji čepici. Vystoupíme na stanici poblíž chrámu Sanjúsangendo, protože jsme se včera dohodli, že se zde na dopoledne rozdělíme. Jakkoli si myslím, že zvlášť tisíc Kannon Buddhů v chrámu Sanjúsangendo stojí za vidění, asi to nemusím vidět podruhé v tak krátké době, navíc maminka by se ráda podívala do kjótského národního muzea na druhé straně ulice, kam mě se ani tolik nechce. Unaven již tolika chrámy, raději se půjdu podívat do železničního muzea. Ukážu tedy mamince chrám, dohodneme se, že se u něj sejdemě v půl jedné a vydáme se každý na opačnou stranu.

Ačkoli kdybych chtěl, šlo by tam jet i nějakými autobusy, projdu se k muzeu pěšky, jsou to asi dva kilometry. Závěrečná část vede parkem Umekóji. Muzeum samo je pak v trojúhelníku mezi křižujícími se železničními trati nedaleko železniční stanice, i správný název muzea vlastně zní anglicky *Umekóji steam locomotive museum*. Vstup do něj je umístěn ve staré železniční staniční budově,

přemístěné sem z Nijó a pěkně zrekonstruované. Za budovou je pak velká točna a depo s osmnácti parními lokomotivami. Všechny vlastně vypadají celkem stejně a navíc dost podobně těm našim, ale je to tu celkem pěkné. Na pár z nich se dá po schůdcích vylézt, dokonce je možné i zkusit si sednout na místo strojvůdce, i když tehdy asi tak polstrované sedačky neměli. Druhá část lokomotiv vypadá dosud pojízděně. Největší atrakcí pro děti musí být však venkovní projížďka s parní lokomotivou, trvá asi pět minut. Tu si sice odpustím, ale lokomotivu, jak s kouřem přijíždí zpět pod rozkvetlými sakurami jsem si vyfotil. Jeden pán se mne tu zeptá odkud jsem, udiví jej Česká republika a pak mi řekne, že ta lokomotiva, která tu teď jezdí sem a tam, je největší parní japonskou lokomotivou pro osobní provoz a ještě před padesáti lety jezdila tady po té železnici, co je zde za plotem.

Posedím si ještě chvíli na lavičce, než se zvednu a jdu zpátky. Tentokrát zamířím na nádraží, kde si koupím bagetu, protože mi tím pochodem pěkně vyhládlu a svezu se autobusem opět k chrámu Sanjúsangendo. Zde jsem ještě brzy, po nějaké chvíli se z něj však maminka vynoří. To muzeum prý bylo pěkné. Nyní vyrazíme pěšky k chrámu Kiyomizudeře, není to tak daleko, přesně jak jsem čekal, jsou zde pěkné davy lidí. Jak jsem však rovněž čekal s rozkvetlými sakurami a rašícím listím javorů vypadá nejen chrám, ale i celé údolí pod ním velmi působivě. I svatyně v rámci chrámu s milostnými štěstíčky má toho mnohem víc otevřeno. Konstrukce terasy však již tak dobře vidět není, a tak jsem rád, že jsem tu byl i na konci prosince, kdy stromy byly holé. Ještě na podzim by to mohlo být krásné, až ty javory zrudnou. Před východem ven posedíme ještě u šálku čaje a horkého saké se zázvorem, které tu nazývají *amizake*, a koukáme při tom do údolí.

Odtud se chceme ještě podívat na hrad Nijó, musíme si ale pospíšet, neboť už je tři čtvrtě na tři a vnitřní palác tam zavírají ve čtyři. Pěšky dojdeme asi jeden a půl kilometru na metro, cestou vidíme projíždět a procházet skupinky a auta předvolební kampaně. Osádky jsou hezky oblečeni vždy v barvě své strany. Pán, který mi připadal jako jeden z kandidátů a který procházel kolem nás se skupinkou ve žluté barvě, byl sice oblečen v obleku, měl však žlutou šerpu a žluté boty. U hradu jsme ještě včas, abychom si jej stihli projít i zevnitř, i zde jsou samozřejmě davy lidí a i tento hrad jsem už popisoval. Zahrada vypadá zjara opravdu krásně a jsem rád, že se mi podařilo vyfotit si i obsah těch slámových panáků, byly v nich ukryty velké cykasy.

Venku pak zamíříme hledat někam hospodu s jídlem. Naše snažení kupodivu netrvá dlouho, neboť kousek dál na hlavní ulici najdeme celkem sympatickou jídelnu. Rýže sice nebylo na začátku mnoho, ale naštěstí ji bylo možné přidat z várnice opodál. I čaje bylo neomezeně. V Ósace pak zajedeme ještě před odjezdem do hotelu do *den-den town*, což je čtvrť se spoustou obchodů s elektronikou, protože potřebuji sehnat nějaké kabely. Uspěji sice jen částečně, pro sebe se mi podaří dokoupit poslední kabel k propojení počítače s televizí, ale neuvědomím si, že bych si měl propojit i zvuk, tak to budu muset ještě někdy sehnat. S kabely

Když přijdu do kanceláře, zjistím, že do té mojí kukaně přibyl jeden Japonec, Kobayashi, který je tu zřejmě od začátku dubna jako odborný asistent. Má samotářská idylka mi tedy skončila. Vypadá to, že vzdálenost místa od Hiraishiho, tedy profesorské, kanceláře je v nějakém vztahu s úrovní dotyčného. Studenti mají svá místa dál. Vypadá to, že i jich sem přibýlo víc, i když oni mi představeni nebyli. Soudím tak jen z popisků přede dveřmi.

S Kobayashim pak jdeme společně na oběd, anglicky nemluví úplně suverénně, ale jde to. Minulý týden byl prý v italské Pise, proto jsem si jeho přítomnosti v sobotu nevěšiml. Bydlí v těch domech nedaleko, má prý dvoupokojový byt, ten je ale pro něj moc velký a jeden pokoj stejně nepoužívá. Pochází z Tokija, ale nezdálo se, že by mi chtěl své rodné město doporučovat k návštěvě, i podle něj jsou Kjóto a Nara mnohem lepší cíle. Odpoledne jsem si pak došel za slečnou Sakurai pro novou smlouvu do konce června.

Čtvrtek 12. dubna

Na fotkovou stránku přibýly další tři filmy, 112, 113 a 114. Uznávám, že to tentokrát není tak zajímavé a že těch zvířátek (zvlášť lachtanů) ze ZOO jsem tam taky nemusel nechávat tolik, třebaže jsem jich smazal docela dost, kdyby vám to přišlo moc, tak mi dejte vědět a já ještě něco smažu. Za týden budu mít snad fotky z jarního Kjóta a Nary, což snad bude lepší. Ti dravci mi na fotce nevyšli, ale asi to budou luňáci hnědí, ačkoli jistě to není.

Pátek 13. dubna

Ani Kobayashimu se asi nepozdává můj styl držení hůlek, sice po dnešním obědě pochválí, že mi to s těmi hůlkami jde, ale po chvíli také dodá, že můj styl je poněkud ... Nenašel správné slovo, a tak jsem za něj sám doplnil, že jsem si už všimnul, že oni zde ty hůlky drží trochu jinak, nicméně, když to funguje i takhle, nebudu to asi měnit. Abych to trochu vysvětlil, když drží hůlky Japonec, jsou jejich horní konce těsně u sebe a hůlky tak tvoří něco jako pinzetu. Zatímco moje držení vypadá tak, že horní konce jsou od sebe výrazně dál, když něco uchopím, jsou téměř vodorovné. Nic naplat, po Evropanovi nemůžete chtít v tomto směru zázraky. Nebo taky, dělej, co dělej, psu ocas nenarovnáš.

Sobota 14. dubna

Venku prší, případně fouká vítr, a tak se mi ani nikam nechtělo. Aspoň jsem se zase kouknul do novin. Předevčirem sem přijel čínský premiér a pronesl zde velkou řeč o tom, jak mají jejich a japonský národ k sobě blízko, zato včera cestoval

kroků po zahradě a zamíříme k samurajským domkům ve čtvrti Nagamači. Je to nedaleko centra a je to tam pěkné. Cestou si obejdeme ještě muzeum moderního umění 21. století, která je zajímavá sama o sobě. Cestou k samurajskému domku rodiny Nomura se zastavíme v jiném, kde prodávají keramiku a porcelán Kutani, což je místní typ. Po prohlédnutí domku si koupíme zmrzlinu, podíváme se na suvenýry, pak už dojdeme k obchodákům v centru, po jejichž zběžné prohlídce se stavíme v kavárně. Na tramvaj pak jdeme pěšky, protože tak ještě můžeme projít čtvrtí Nishi Chaya s bývalými domky gejš a podívat se k jednomu chrámu.

Dneska jsme si nic zvláštního k večeri nepřinesli, musíme se proto spokojit se zásobami.

Pondělí 9. dubna

Tak dneska se mi ta rýma, co jsem ji na sebe včera cítil lézt, spustila naplno. Jedeme zase do Ósaky, protože zítra maminka letí pryč a odtud by nestihla na letiště dojet. Na nádraží jsme s předstihem, a tak se stihneme ještě kouknout po obchodech pod ním. V Ósace jsme tak akorát, abychom se mohli ubytovat v hotelu a poté se ještě navečer naposledy projít k Ósackému hradu, ono tu totiž jinak nic moc k vidění není. Obejdeme ho dokola, pokoušíme se najít *forest of memorial trees*, ale neúspěšně. Zato uvidíme v lesíku u hradu několik stanových usedlostí bezdomovců. I kolem nich je však čisto. Cestou zpět procházíme už za šera hradem, který pěkně rozsvítili, a tak na chvíli zapomenou na rýmu, abych si udělal pár nočních fotek hradu a nasvícených sakur.

Úterý 10. dubna

Ráno při snídani se s námi dal do řeči jeden sympatický pán ze Sappora, který podle svých slov, přijel navštívit kamaráda v Ósace nebo snad v Kjótu, dobu si pochopitelně vybral schválně kvůli květům. Ptá se nás, odkud jsme, jak se nám tu líbí a tak. Vypadá celkem scestovale, díky tomu asi umí dobře anglicky. Zřejmě se mu nelíbí můj styl držení hůlek, protože mi začne vysvětlovat, jak se to dělá správně. Snažím se mu naznačit, že když je ten můj styl podle mne funkční, nemám chuť na něm nic měnit, ale i tak u vysvětlování chvíli setrvává.

Dnes jen doprovodím maminku na letiště, podívám se, že si stoupla do fronty k pasové kontrole, navzdory jejím obavám si se vším na letišti poradila bez problémů sama, jak jsem v ní konečně měl důvěru. Pak se s ní rozloučím a jdu na vlak, stihnu hned vlak do Kanazawy tak, že jsem před čtvrtou v JAISTu. Není mi nijak zvlášť dobře, tak jsem docela rád, že jsem se dostal do postele.

Středa 11. dubna

pro bráchu to taky dopadlo všelijak.

Pátek 6. dubna

Dnes jsme se sbalili, odložili ráno kufry v recepci a šli se jen projít na ósacký hrad, kde jsme se chtěli podívat na věž. Den je opravdu krásný, jasno, teplo, i viditelnost je slušná. V hlavní hradní věži je výstava brnění a tematická výstava k jakési letní bitvě o Ósaku na začátku sedmnáctého století, kdy tehdejší šógun upevňoval a sjednocoval moc. Ve druhém podlaží jsou fotky z poválečné rekonstrukce hradu, v sedmém podlaží je zdramatizován život Toyotomiho Hideyoshiho, kolem místnosti jsou rozmístěny obrazovky, na každé z nich odehrává se jeden výjev, předtočený a promítaný na průhledné obrazovce, kulisy jsou vytvořeny jako dioráma, a tak dotvářejí trojrozměrný dojem. V určitých intervalech začíná promítat první obrazovka, když skončí, začne druhá a tak dále, velkou část jsou však obrazovky tmavé, a tak vůbec dlouho trvá, než ten první výjev uvidíme. No, ale ony ty postavy mezi sebou stejně mluví japonsky, a tak to ani nestojí za to prohlédnout celé.

Osmé podlaží je konečně vyhlídkové, jezdí sem samozřejmě i výtah. Jinak mají dvoje schody pro pohyb nahoru a dvoje pro pohyb dolů, sami doporučují vyjet nahoru výtahem a dolů pak jít pěšky, ale my jsme si to v rámci utužování kondice vyšlápli i nahoru. Pohled na Ósaku je odtud opravdu pěkný, nejbliž je park s kvetoucími sakurami, za nimi jsou většinou mrakodrapy. Venku pak posedíme na lavičce, dáme si zmrzlinu, volně se projdeme k jakémusi obelisku, cestou vidíme pod sakurami spoustu Japonců rozesazených na zemi s obědy. Vypadá to, že sem chodí celé firmy dělat si takové obědové ohanami. Potom už zamíříme k hotelu, dojedeme na nádraží, kde si koupíme jídlo do vlaku a zajdeme do kavárny na něco sladkého.

Cesta vlakem uteče celkem rychle, z Kanazawy nám hned jede vlak do Nishi Kanazawy, potom hned vláček do Tsurugi. I do JAISTu by nám hned jel autobus, ale ještě tu půl hodinky počkáme na další, jelikož bych si rád došel k bankomatu a pro hotové céděčko s fotkami. Tentokrát tam není ta hlavní prodavačka, jen její maminka či tchyně, která však vůbec netuší, kolik mi má naučtovat. Zkouší se mne ptát, kolik to obvykle stojí, pokouší se to najít i v katalogu, ale přece jen to nevyzkoumá a já si cenu nepamatuji. Nakonec tedy stejně musíme počkat na tu hlavní prodavačku, která si s tím rychle poradí.

V Išikavském high-tech centru, kde jsem mamince zarezervoval za pomoci Hiraishiho pokoj, jsme asi v sedm. Všechno proběhne bezproblémově, maminka už zůstane zde, zatímco já už jdu do pokoje.

Sobota 7. dubna

Ráno po deváté jsem si pro maminku opět došel. Nejprve se jdeme podívat ke mně do kanceláře, protože je tam i Hiraishi, jak mě už v pondělí upozorňoval. Protože plánuje, že bychom se spolu zítra podívali do Kenrokuenu, dohodneme se, že se v půl dvanácté sejdem u vstupu naproti kanazawskému hradu, vypadá to, že tam bude i jeho žena s jeho dcerou. Pak jdu mamince ukázat svůj pokoj. Ani zde se dlouho nezdržíme a před obědem si jdeme ještě prohlédnout vodopády. Tady sakury sotva rozkvetly, v údolí pod vodopády ještě ani ne, protože je tu chladněji. I magnólii, kterou tu mám vyhlédnutou, to ještě bude chvíli trvat, i když jinak jsou už v plném květu.

Na oběd si zajdeme do menzy, protože je ještě brzy na pořádný hlad. Odpoledne si zajedeme jen prohlédnout Tsurugi, projdeme se ke svatyni Shirayamahime, odkud horem kolem další svatyně, ale nijak to dnes s pohybem nepřeháníme. Už po třetí jsme s tím hotovi, zastavíme se na kafe a kakao v moss burgeru u obchodu, nakoupíme a jedeme zpátky. Na večeri se pak sejdem u mne na pokoji, abychom si snědli trochu suši.

Neděle 8. dubna

Dnes jsme se ráno sešli na zastávce, abychom prvním autobusem, který však v neděli jede až v devět, vyrazili do Tsurugi a odtud do Kanazawy. Tam jsme se svezli autobusem a vystoupili u trhu Ómičó, opět jsem přitom zapomněl, že když chceme vystupovat, musíme nejprve zmáčknout čudlík v autobusu, abychom dali řidiči znamení, ten mi to neopomněl při placení připomenout. Na trhu je však bohužel všechno zavřeno a mrtvo. Proto jím jen projdeme a dalšími uličkami zamíříme zpět k svatyni Oyama. Nevím, jestli jsem se o ní už zmiňoval, zvláštní je poněkud netypickou vstupní branou, kromě toho je u ní i parčík s jezírkem a zajímavou soustavou mostků přes něj. Jeden klenutý vypadá obzvlášť poutavě.

Odtud to není daleko k hradu. I zde se kupodivu najde místo, kde jsem ještě nebyl, protože při předešlých procházkách jsem se nepodíval dovnitř do zrekonstruované budovy. Tak to teď napravíme. Zrekonstruovaná je podlouhlá budova uprostřed parku s vížkami na obou koncích, všechno se to nějak jmenuje, ale stejně by to nikomu nic neřeklo. Uvnitř je popsáno, jak probíhala rekonstrukce, jak vypadal hrad v dobách své slávy. I dřevěný model kostry budovy. Popsáno je i, jak byly skládány trámy do sebe, což bylo docela zajímavé. Už tehdy například kladli podlahu na kameny tak, aby při případném zemětřesení co nejméně utrpěla. Ve vystouplých oknech jsou v podlachech propadla na házení kamenů na útočníky. Stavba střechy je také popsána. Byla sice ze dřeva, pokryta však olověným plechem. Proč bylo použito zrovna olovo, není docela jisté. Podle jednoho názoru prý i proto, že v době ohrožení mohlo olovo být roztaveno a přelito na kulky.

Projdeme se pak ještě parkem a před půl dvanáctou projdeme Išikavskou branou ven přes k zahradě Kenrokuenu. Mezi sakurami vypadá brána opravdu pěkně.

Už u vstupu do zahrady je hrozně moc lidí a i pak v té zehradě to není o moc lepší. Není divu, jedna ze tří nejkrásnějších a nejznámějších zahrad Japonska v době květu sakur, to je kombinace lákající snad každého. Hiraishi se ženou i dcerou, které je osm let, jsou tu také chvíli po půl dvanácté, zdraví nás sborovým: „Dobrý den.“ Společně pak procházíme zahradou, cestu přitom vybírá dcera, proto to občas vypadá, že chodíme sem tam. Za vstup se mimochodem tentokrát nic neplatilo, obsluhy budek se asi lekly množstvím lidí a utekly. Hned za ním je místo, kde se musí každý nechat vyfotit, kamený mostek a za ním rybník s dvounohou kamennou lucernou, která je snad i symbolem této zahrady. Pochopitelně i my si musíme počkat ve frontě, aby nás čtyři ostatní mohl Hiraishi ze správného místa vyfotit. Ačkoli jsem si všiml dvou zřízenců, myslím, že kluka a holky, kteří zde postávali a na požádání zájemce fotili na jejich foťáky.

Sakury opravdu kvetou jako o život, i kamélie jsou stále v květu, což se líbí mamince, protože pro ní jsou na rozdíl od třešní, těmi pravými exotickými rostlinami. U nás jsou to totiž prý velmi náročné a choulostivé keře, zatímco tady to roste jako plevel i v lese. Stejně jako magnólie, pohled z vlaku na zalesněné stráně, v nichž listnáče se sice ještě nezazelenaly, ale sem tam člověk vidí bílý flíček, je opravdu zajímavý.

U vily Seisonkaku se zastavíme a jdeme se do ní podívat, není mi přitom dovoleno zaplatit vstupné. Uvnitř je tentokrát navíc výstava panenek, což je docela zajímavé, i když zase hlavně pro maminku, mě tyhle věci zase tolik neberou. Ony to stejně nejsou panenky vyloženě na hraní. Jsou to takové panenky, co se v rodinách dědí a 3. března o svátku panenek, nebo taky holčiček, je vystavují.

Při další procházce zahradou vylezeme ještě na kopeček, o němž mi paní Hiraishiová vysvětluje, že jde o kopec takové té šnekovité lastury, protože ji připomíná tím, jak se na něj vine pěšina. Na jiném místě u kamélií zase vysvětlovala, že kamélie jsou tu takové nešťastné květiny, protože prý jejich květy připomínají hlavičky, a tak když padají, připomínají useknuté hlavičky. Potom již sestoupíme dolů k restauraci, do níž jdeme na oběd. Vycházíme do patra, kde kupodivu kromě nás nikdo není. Sedíme samozřejmě na zemi. Hiraishi se ženou objednají obědy, které jsou v krabicích. Jsou samozřejmě hrozně dobré, kromě syrové ryby je tam i ta lastura, co je po ní pojmenovaný ten kopeček. Maminka navíc dostane dárek, uvnitř jsou jednak odkládatka na hůlky, nějaká napichovátko a papír, jenomže teď už si nepamatuji, na co ten papír vlastně byl. Paní Hiraishiová s dcerou si tu pak skládají origami z papíru, co v něm byly zabalené hůlky. Ještě před jídlem vzpomínala paní Hiraishiová na to, že roku 1993 navštívila Prahu, ukazovala nám i fotky, tak jsme se mohli mimo jiné podívat, jak tehdy vypadal hotel Interkontinental zevnitř. Měla vyfocené i české bankovky, tak se zajímala, jestli teď vypadají stejně.

Venku se pak již rozdělíme. Na rozloučenou mě ještě Hiraishiovi řeknou, že mě jednou pozvou domů, což bude taky určitě zajímavé. My ještě uděláme pár